

Opvang en vrije tijd van schoolkinderen

Ik kan goed dansen en jij?

Lut De Ridder, Saskia Goethals, Caroline Boudry

Vrije tijd voor kinderen, een maatschappelijke rol

Economische functie

- Gelijke kansen op de arbeidsmarkt
- Combinatie gezin en arbeid
- Kinderopvang als economische sector

Vrije tijd voor kinderen, een maatschappelijke rol

Educatieve/ pedagogische functie

- 1900: Hygiënische zorg
- 1970: Ontwikkelingspsychologische zorg

Vrije tijd is meer dan opvang

- Professionelen
- Experts
- Ouders
- Beleid

Wat is goed voor het kind?

Vrije tijd voor kinderen, een maatschappelijke rol

Sociale functie

- Kinderopvang en buitenschoolse activiteiten binnen een sociale welvaartsstaat
- Herverdelend, sociale rechtvaardigheid

Mattheüs effect

- Zelfstandige sector
- Gesubsidieerde sector

Plaatstekort & toegankelijkheid
treft kansengroepen

Voor (w)elk kind ?

De b's voor toegankelijke activiteiten

Bereikbaarheid

Bruikbaarheid

Betaalbaarheid

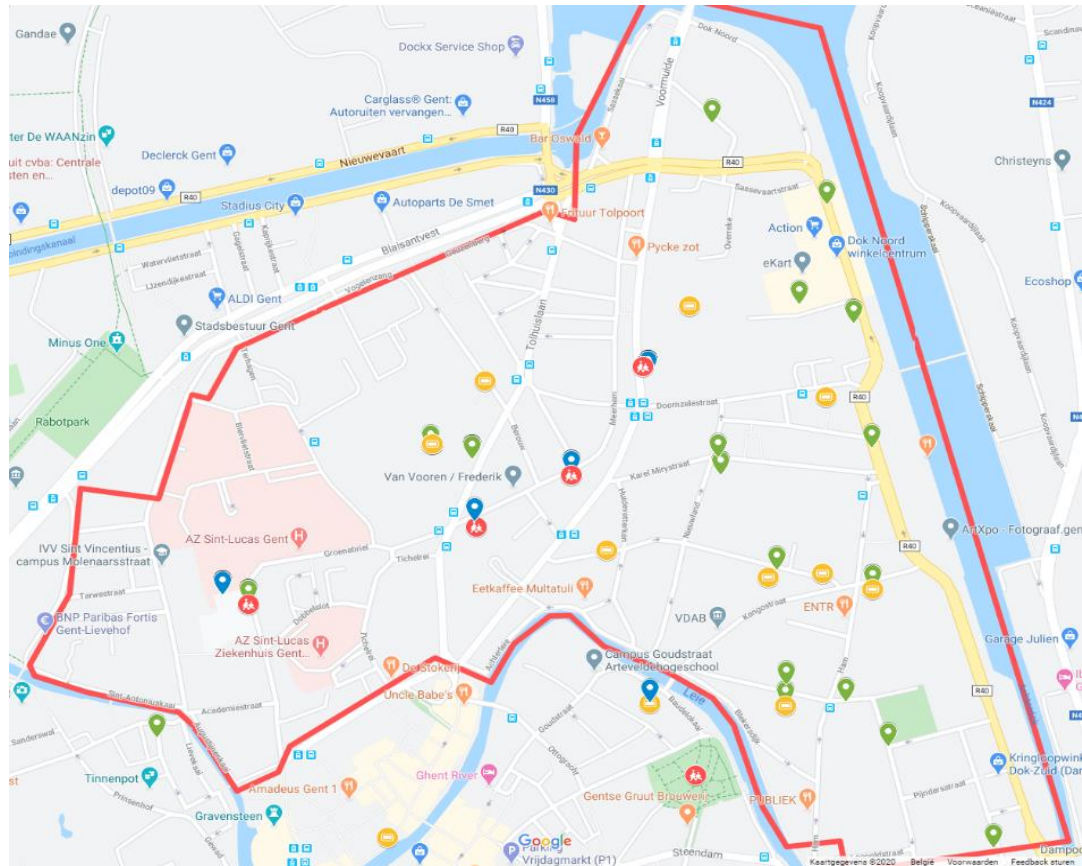
Beschikbaarheid

Begrijpbaarheid

Bekendheid

Betrouwbaarheid

Beleving

Activiteiten in het IBO

Kinderen vertellen over de activiteiten in het IBO

Wat vind je niet leuk in het IBO?

*Als ik op activiteit
ben en ik mag niet weg spelen.*

(meisje, 10 jaar)

“Ik wil soms liever gewoon met vrienden praten in het IBO. Ik wil niet altijd activiteiten doen. Ik kan ook kiezen om niet mee te doen met een activiteit, dat vind ik goed.” (meisje, 10 jaar)

“Ik kom graag naar het IBO omdat daar activiteiten zijn en omdat mijn vrienden daar zijn.” ((jongen, 8 jaar)

“Ik ga graag op uitstap. We zijn ook eens gaan fietsen. We konden fietsen lenen. Het is leuk om op uitstap te gaan, naar het park, naar Plopsaland.” (jongen, 7 jaar)

Activiteiten in het IBO

Ouders vertellen over de activiteiten in het IBO

“Ik vind dat het IBO zeer goed georganiseerd is. (...) Er zijn genoeg activiteiten die ze aanbieden.” (mama)

“Met het IBO gaan ze naar het bos, ik ga niet graag naar het bos. Als ze me vertellen dat ze naar het bos gaan zeg ik :doe maar dan hoef ik dit niet te doen”. (mama)

“En uitstappen. Ze blijven ook graag omwille van de uitstappen”. (mama)

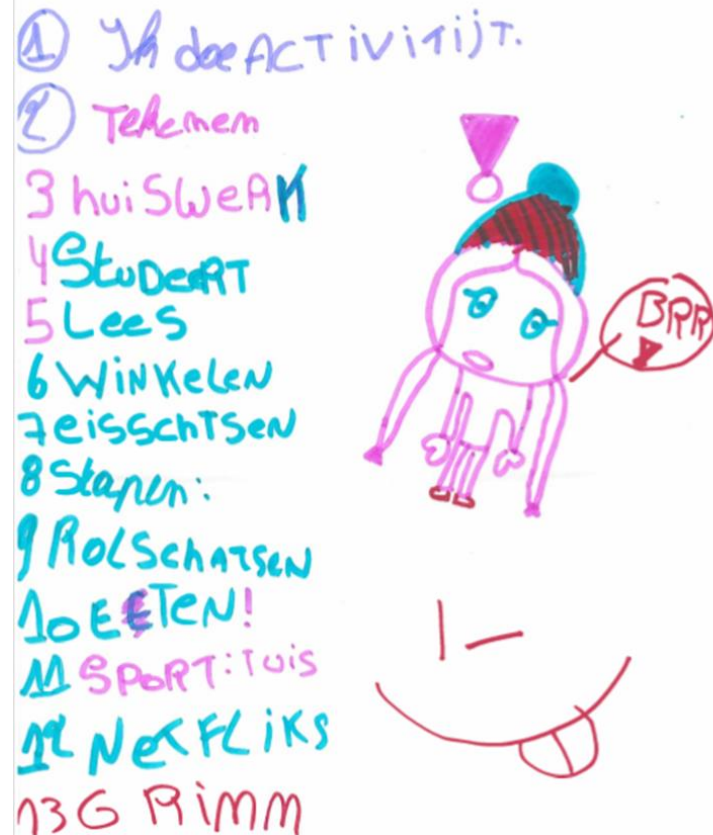
“Misschien kunnen ze ook uitstappen samen met ouders en kinderen organiseren. Dus ook activiteiten buiten en dergelijke. Het zou leuk zijn om in het IBO meer activiteiten te doen met het gezin.” (mama)

Nest / Web

Kinderen vertellen over nest web

(meisje, 11 jaar)

(meisje, 11 jaar)

Ouders vertellen over nest web

“In de clubs en dergelijke is het natuurlijk nog professioneler. In het IBO is er ook bijvoorbeeld ‘dans’, maar op een andere manier’ (...) In het IBO is het meer zo ‘zichzelf kunnen zijn’. Een beetje familiaal. Ze moeten zich een beetje thuisvoelen. Van de ene club naar de andere. Dat is soms een beetje te veel voor de kinderen.”
(mama)

“Dankzij het IBO vond X het voetbal terug leuker. In de club was er te veel niveau. En hij zag er tegenop om het nog te doen. En dankzij het IBO heeft hij terug ontdekt dat voetbal bedoeld is om u te amuseren en dat hij niet geduwd wordt in een reeks.” (mama)

“Ja, kinderen willen alles doen. Soms kiezen ze iets en na één maand willen ze een andere keuze maken. Gewoon zoals je zegt hier (in het IBO) iets doen om kindjes kennis te laten maken. Bijvoorbeeld 1 keer piano, 1 keer dat een andere keer dat.”
(mama)

Begeleiders

Kinderen vertellen over begeleiders

Een goede begeleider die... luistert naar kinderen, speelt mee (maar niet teveel), roept niet, houdt van kinderen, organiseert activiteiten, troost een kind als het verdrietig is, ... (meisje, 8 jaar + meisje, 9 jaar)

“De begeleider moet een ruzie regelen, dat is zeker. Soms wel of soms niet regelen. Want we moeten ook leren een ruzie zelf op te lossen.” (meisje, 8 jaar + meisje, 9 jaar)

“Een begeleider is rechtvaardig. Soms zijn ze boos over iets dat we niet gedaan hebben maar ze geloven ons niet.” (meisje, 8 jaar)

Begeleiders

Ouders vertellen over begeleiders

“Een begeleider moet uit volle goesting werken, of het nu knutselen is, voetballen of met de bal spelen.” (mama)

“Luisteren naar een kind wanneer ze iets heel moeilijk hebben meegemaakt. Dat is voor mij essentieel.” (mama)

“Als een kind niet aan een activiteit wil meedoen dan moeten ze dit verstaan en capabel zijn om een andere activiteit voor te stellen. En ervoor zorgen dat de kinderen zich niet vervelen. Zodat ze niet in een hoekje zitten te huilen omdat ze in het IBO zitten.” (mama)

Vrienden

Kinderen vertellen over vrienden

“Als mijn vriendjes niet in het IBO zijn, dan verveel ik me hier soms. Anders niet”.
(jongen, 7 jaar)

“In het IBO kan ik kinderen van mijn vorige school ontmoeten. Door naar hier te komen zie ik die kinderen nog eens.” (meisje, 11 jaar)

“Ik kies ervoor om op woensdag naar het IBO te komen. Ik kom alleen als X er ook is. We spreken af of we wel of niet komen.” (meisje, 9 jaar)

Vrienden

Ouders vertellen over vrienden

“Mijn kind wil in het IBO blijven omdat zijn vrienden van op school hier zijn.” (mama)

“Als mijn zoon thuiskomt van het IBO, vertelt hij over wat hij gedaan heeft en hij spreekt altijd over de groep kinderen waarmee hij het heeft gedaan.” (papa)

“Mijn kind deed karate. Maar hij zei, ik zou het liefst karate doen met mijn vrienden. Ik vroeg: was het niet leuk? Hij zei het was wel leuk maar ik doe het liever met mijn vrienden. Dat is altijd de vraag van hem.” (mama)

Ruimte en materialen

Kinderen vertellen over ruimte en materialen in het IBO

“Ik speel graag buiten, overal heb ik verstopplekken tussen de bomen, aan de kant van het grasveld” (meisje, 8 jaar)

“Als het regent moeten we binnen spelen en dat vind ik niet leuk, het is er te klein.” (jongen, 8 jaar)

“De boomstam op de speelplaats is leuk. Er zitten mieren en lieveheerbeestjes. We klimmen op de boomstammen”
(meisje, 8 jaar)

Ruimte en materialen

Ouders vertellen over ruimte en materialen in het IBO

“In het IBO is er veel open ruimte en mijn kinderen zijn graag buiten. Zeker mijn grootste die is graag buiten. En dat is een goede zaak.”

Organisatie van opvang en vrije tijd

Kinderen vertellen over de organisatie van opvang en vrije tijd

“Ik ga naar de gymnastiek en naar de Taekwondo. Mijn ouders doen veel voor ons, ze brengen ons altijd naar die activiteiten.” (meisje, 9 jaar)

(meisje, 8 jaar)

21/05 maandag. woord e te spelen slapen 21	22/05 dinsdag. iBo activiteit spelen slapen 22
---	--

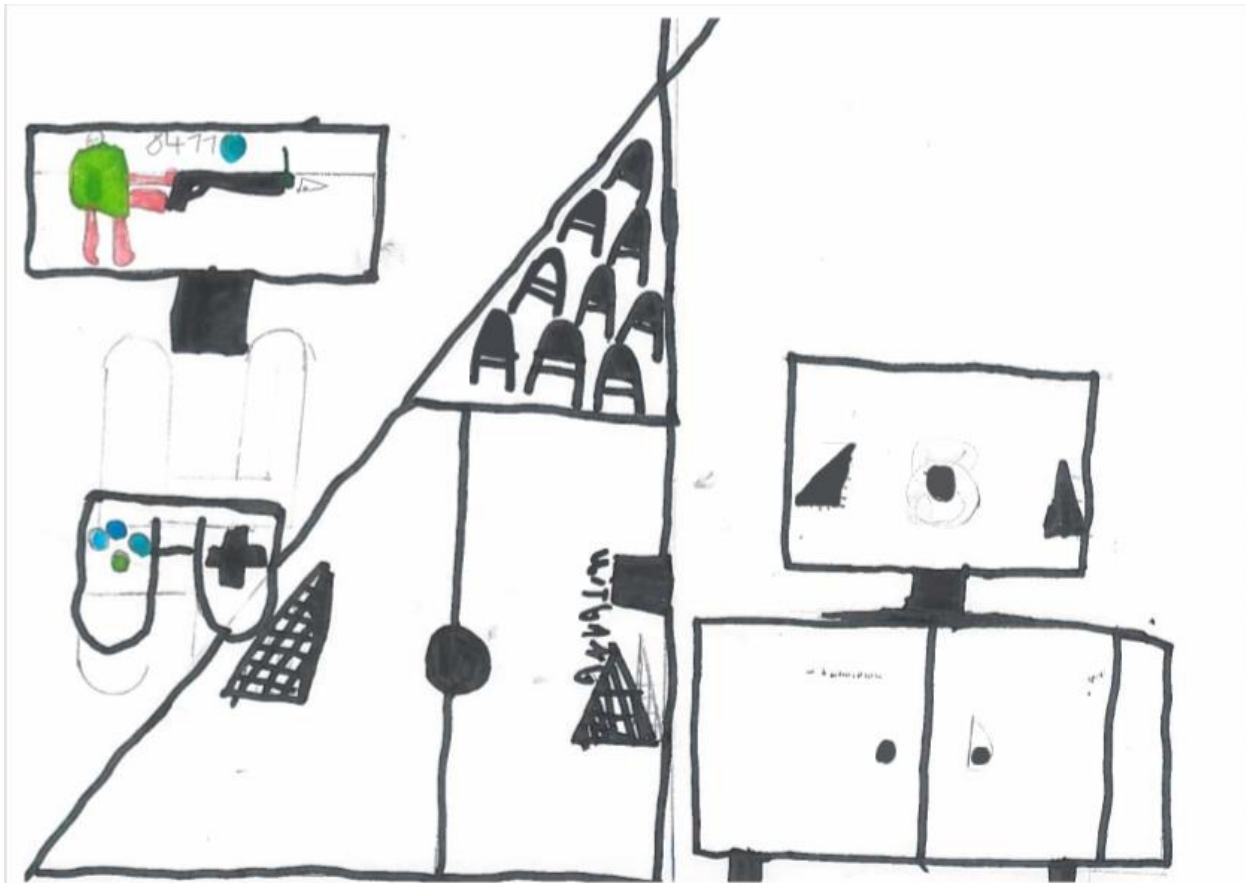
“Ik maandag ga ik naar woord en op dinsdag ga ik naar het IBO. Ik ga het liefst naar woord. Voor mijn ouders is het wel niet zo leuk, want ze moeten ons om vijf uur komen halen. Mijn papa die kan dat, maar mijn mama die kan dat niet echt. Dus dat is niet leuk voor mijn mama.” (meisje, 8jaar)

“Ik ga naar de dansles samen met mijn beste vriendin.”
(meisje, 9 jaar)

“Als de school gedaan is, dan brengt de mama van mijn vriendin mij met de auto naar de dansles. Mijn mama heeft geen tijd om mij te brengen of te halen.”
(meisje, 9 jaar)

“Vroeger deed ik ook breakdance. Maar mijn mama en papa vonden dat teveel geld om dat te doen.” (jongen, 7 jaar)

(jongen, 7 jaar)

“Na school speel ik op de computer en ga ik naar de voetbalclub.”

“Mijn ouders moeten elke keer gaan tanken.”

Organisatie van opvang en vrije tijd

Ouders vertellen over de organisatie van opvang en vrije tijd

“Mijn zoon ging vroeger naar een karateclub. Hij heeft dat enkele maanden gedaan. Daarna ben ik beginnen werken dus het was moeilijk voor mij om hem te brengen. Dus hij is daarmee gestopt.” (mama)

“Mijn kind doet notenleer. Ze komen naar school om de kinderen op te halen en gaan dan naar het cultureel centrum. Ze zou graag piano leren spelen, ik heb het geld opzij gezet. Maar met die uren lukt dat niet voor mij.” (mama)

“Mijn kinderen gaan naar het IBO. Ik werk en ik heb geen tijd om mijn kinderen naar clubs te brengen.” (mama)

“De enige vrije tijd die ik heb dat is in het weekend en dan moeten we van alles doen. Vroeger ging mijn kind naar de karate maar dat is altijd op woensdag en op zaterdag. Ze kon maar één keer in de week gaan, maar dat is niet genoeg om de activiteit goed te volgen.” (mama)

“Er zou iets gedaan moeten worden aan het seizoen systeem, zeker voor jonge kinderen. Ik zit nu bijvoorbeeld vast aan een sport omdat mijn kind de sport eerst heeft getest. Hij heeft vier sessies gedaan. Uiteindelijk willen we hier niet mee verder. Maar we moeten tot januari wachten om een andere sport te mogen testen. En dan is dat tijd verloren. Dat is wel spijtig.” (mama)

Vrije tijd in de thuiscontext

Kinderen over vrije tijd in de thuiscontext

“Ik voetbal met mijn vrienden in de straat. We voetballen samen in de tuin of op het rond punt.

Op straat voetballen vind ik het leukst, daar is het meeste plaats.”

(jongen, 9 jaar)

“Ik ga graag naar het park met mijn mama en mijn papa en mijn familie. Als er veel zon is dan gaan we picknicken.” (jongen, 9 jaar)

“Vorige week wat het heel leuk. Er was veel zon. Dan ga naar het plein naast mijn huis en speel ik daar. Deze week gaat het regenen, dat is niet leuk”. (jongen, 8 jaar)

Vrije tijd in de thuiscontext

Ouders over vrije tijd in de thuiscontext

“Het hangt af van de dag en van het weer maar na school, ga ik vaak met de kinderen naar het park. Op zondag en zaterdag zijn er danslessen en daarna gaan we ook naar het park of iets anders. Het is een puzzel.” (mama)

“Wij bezoeken heel de familie, dus de grootouders, de nonkels, tantes... Ik heb daardoor niet veel tijd meer om naar een park te gaan. Jammer genoeg heb ik geen tuin voor als de kinderen buiten willen spelen.” (mama)

Onderzoek en innovatie in basisvoorzieningen

Participatief onderzoek

Begeleiden coördinatoren en coaches

Ontwikkelen ondersteuningsmateriaal

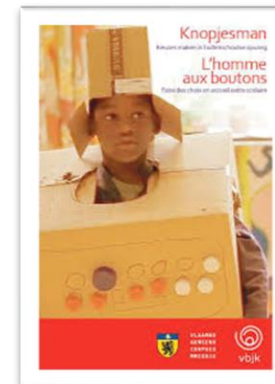
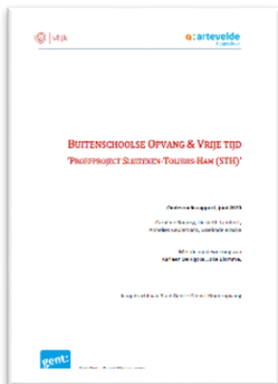
In partnerschap met praktijk en beleid

<https://vbjk.be/nl/projecten/opvang-en-vrije-tijd-op-maat-van-elk-kind>

<https://vbjk.be/nl/projecten/kinderen-als-onderzoekers>

<https://vbjk.be/nl/projecten/schoolkinderen-vertellen-over-hun-opvang>

[Kinderen en ouders over opvang en vrije tijd on Vimeo](#)

KINDERTIJD

Blaai voor en door Begeleiders van jonge kinderen met februari 2019

Inclusieve opvang

Alle kinderen welkom

TOEZICHT
om de hoek

ATELIER
op kleutermaat

SPONTAAN SPEL
zonder extra werk

/ buitenspel /

Atelier op maat van kinderbegeleiders en kleuters

Abonneer je via vbjk.be/nl/klantenservice

a Raas Van Gaverestraat 67A, 9000 Gent

t +32 (0)9 232 47 35

f +32 (0)9 232 47 50

e info@vbjk.be

w www.vbjk.be